

Żywa Ulica, Projekt Nowy Plac Nowy – Fundacja Napraw Sobie Miasto, Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie, Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu

PROTOTYPOWANIE URBANISTYCZNE

metoda terenowa, jakościowa, bezpośrednio angażująca interesariuszy

Prototypowanie urbanistyczne **to narzędzie tworzenia i oceny propozycji projektu zagospodarowania przestrzeni;** najczęściej przestrzeni publicznej. Fazę badawczą rozpoczyna zaprojektowanie i zbudowanie prototypu (na przykład nowego rozwiązania zagospodarowania ulicy). Prototyp może obejmować **tymczasowe zagospodarowanie przestrzeni:** wyposażenie w małą architekturę, zieleń, obszar rekreacji czy też strefę ograniczonego ruchu samochodowego na rzecz pieszych i rowerzystów. Później następuje tymczasowe przetestowanie prototypu w lokalizacji, której dotyczy. Zarówno przed, jak i w trakcie wprowadzania prototypu **prowadzone są badania ankietowe** wśród użytkowników na temat oceny dokonywanej zmiany zagospodarowania oraz badania urbanistyczne (na przykład badania ruchu lub inwentaryzacja terenu).

(opis na podstawie: Przestrzeń do dialogu, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, 2018)

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
Rzeczpospolita Polska
Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

- **Cel: testowanie i ocena propozycji projektu** zagospodarowania przestrzeni, tymczasowe wprowadzenie założeń projektu i przetestowanie jego funkcjonalności, **identyfikacja spraw konfliktowych,** przedyskutowanie różnych rozwiązań, uświadomienie mieszkańcom możliwego kształtu zagospodarowania i funkcjonalności **przestrzeni w sposób, którego można bezpośrednio doświadczyć.**

- **Etap procedury planistycznej:** faza przygotowywania projektu dokumentu planistycznego lub jego wyłożenia i korekty po uwzględnieniu uwag.

+ **Mocne strony:** pozwala poznać opinie użytkowników na temat **realnych** (choć na razie tymczasowych) **zmian w przestrzeni,** umożliwia przetestowanie kontrowersyjnych rozwiązań oraz **sprawdza gotowość użytkowników do zmian.**

− **Słabe strony: generuje koszty** zaprojektowania i przygotowania prototypu, **wymaga również działań administracyjno-prawnych** – uzyskania pozwoleń ze strony różnych podmiotów na realizację prototypu.

- **Uwagi i praktyczne wskazówki:** warto dopracować na wczesnym etapie rozwiązania administracyjno-prawne realizacji prototypu (na przykład kwestie pozwoleń czy tymczasowej organizacji ruchu). Swoistym prototypowaniem przestrzeni może być różnego rodzaju tymczasowe wykorzystanie przestrzeni, np. tymczasowa organizacja ruchu z powodu remontów, budów lub wydarzeń; odbywające się w przestrzeni publicznej wydarzenia (np. festyn, koncert, procesja, „dzień bez samochodu"). Prototypowanie może być wykorzystane z użyciem różnego rodzaju środków, o różnych kosztach: od taśm czy napisów sugerujących elementy zagospodarowania, przez projekcje świetlne (wieczorem i w nocy), po faktycznie funkcjonujące elementy zagospodarowania (meble uliczne, zieleń, latarnie, reorganizacja posadzki, itp.). **Warto skorzystać z partnerów dysponujących elementami zagospodarowania** (np donice – palmiarnia, oranżeria; meble uliczne – restauracje, organizatorzy wydarzeń, itp.). Sporządzanie tymczasowego zagospodarowania przestrzeni może być też elementem procesu włączenia mieszkańców w proces zagospodarowania przestrzeni. W przypadku gdy używane elementy nie są dosłowne i mogłyby nie być zrozumiałe, ważnym elementem prototypowania może być obecność konsultantów w testowanej przestrzeni i objaśnienie mieszkańcom, czemu służą prototypy i co mają przedstawiać.